

ЦИЈЕНА:
За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље непосредно Администрацији „Глас Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручио г. Вељу Рамадановићу, к. ш. агенту у Котор.
Дописи се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.
Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број од пет цифара на петит слова по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара, из виших слова сразмјерно више. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер. — Осим напријед именоване цијене од ријечи, наплаћује се по закону о таксама још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија

Изази суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

СЛУЖБЕНИ ДИО

— Претписом Г. Министра Просвјете и Црквенијех Послова а на основу чл. 68. „Закона о народним школама“ постављени су за сталне и привремене управитеље школа:

I. Западна школска област

стални ујравитељи:

на Цетињу, Андрија Јовановић;
у Бајицама, Нико Мартиновић;
у Бољевићима, Никола Клисић;
на Грахову, Никола Ковачевић;
на Градцу, Никола Марковић;
у Глухом Долу, Лука Јововић;
у Дражевину, Стојан Ђуришић;
у Команима, Милутин Велимировић;
на Љуботињу, Перо Калуђеровић;
на Његушима, Васо Врбица;
на Ријеци, Андрија Јовићевић;
у Релези, Видак Пејовић;
у Улици, Никола Стојовић;
у Доњем Цеклину, Нико Филиповић.

II. Источна школска област

стални ујравитељи:

на Андријевици, Вукић Масловарић;
на Блатини, Милош Радовић;
у Брскуту, Јакша Поповић;
у Велици, Новица Поповић;
у Голубовцима, Василије Дракић;
у Краљима, Филип Дедић;
у Коњусима, Урош Лекић;
у Љешкопољу, Јован Ђетковић;
у Доњој Морачи, Блажо Меденица;
у Подгорици, Филип Протић;
у Прекобрђу, Миладин Зечевић;
у Полимљу, Милија Ђулафић;
у Међурјечју, Никола Јовановић;
у Трпчи, Милош Бакић;
у Пољима, Милован Анђелић;
у Шекулару, Ново Вуканић;
у Колашину, Јанко Тошковић.

привремени ујравитељи:

у Горњој Морачи, Шћепан Војводић;
у Ублима, Јосиф Бабовић.

III. Сјеверна школска област

стални ујравитељи:

у Никшићу, Саво Весковић;
у Шавнику, Јован Жугић;
на Дан Граду, Јован Пешић;
у Мартиновићима, Ђоко Ђурановић;
на Ждробанику, Божо Беговић.

привремени ујравитељи:

у Бараму Шумановића Јован Дамјановић;
на Богетићима, Мирко Бацковић;
у Брезовику, Милосав Кастратовић;
на Велику, Миличко Мијатовић;
у Горњем Пољу, Обрен Радуновић;
у Озринићима, Радоје Вуковић;
у Павковићима, Јагош Ђуровић;
на Жабљаку, Лазар Димић.

П. Бр. 2442. Из канцеларије Министарства Просвјете и Цркв. Послова, 28. септембра 1913. год., Цетиње.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Поводом рођен-дана Његовог Величанства Краља 22. ов. мј. у манастирској цркви било је благодарене. Ма да није био за тај дан утврђен никакав церемонијал, ипак је велики број високодостојника похитао у Краљевски Двор, да Господару или лично приступе и честитају или да се запишу у дворску књигу. Сва господа чланови дипломатског кора су се записала у дворску књигу.

Његово Величанство Краљ примио је тога дана многобројне телеграфске честитке са стране и из земље. Особито срдачну честитку послао Му је Његово Величанство Петар I. Краљ Србије.

— Његово Величанство Краљ благоизволио је у прошли уторник удостојити своје високе пажње братство Трновљане, које је тога дана посјетио и задржао се код њих на ручку који су приредили у Госпо-

дареву част. Краљ се тога дана до Трновљана одвезао на аутомобилу, окружен повећом пратњом, у којој су између осталих били и посланици Њемачке, Србије и Грчке господа Екарт, Гавриловић и Евгениадес, као и Предједник Краљевске Владе г. бригадир Вукотић и Министар Иностранних Дјела г. П. Пламенац.

— Њезино Величанство Краљица извољела је примити господина барона Сквити ди Палермити е Гварна са госпођом и госпођицом, и господина грофа и госпођу грофицу Пињати Морано.

— Његово Краљевско Височанство Нашљедник Пријестола Краљевић Данило, који се готово цијелога лjeta осјећао веома слаб, чему су много допринијели и напори зимске војне, потоњих дана био се доста озбиљно разболио од маларије. С тога је Узвишени Болесник, по савјету љекарском, неколико дана морао да чува постељу. Од два-три дана Нашљеднику је болест окренула на боље, и сад се налази на путу опорављења.

— Данас, на рођен дан Његовог Краља. Височанства Књаза Петра, многобројна угледна лица из свијех кругова пријестонице записала су се, у име честитања, у Његову дворску књигу.

— Енглески посланик, г. гроф де Салис отпутовао је у иностранство на одсуство.

— Г. барон Гизл од Гизлингена, аустро-угарски посланик на Цетињу, вратио се са одсуства и преузео агенде посланства.

— Г. А. Акерс-Доглас допутовао је на Цетиње и преузео отправништво послова енглеског посланства.

— Г. Тих. А. Поповић, секретар српског посланства, вратио се са одсуства на Цетиње.

— Његово Величанство Краљ Господар изволио је именовати генералним консулом у Кристијанији г. Хуга Мовинкела.

Цетиње, 28. септембра.

Навршила се пуна година дана откако је први топовски метак, испален руком најмлађег краљевског сина Вучедолског Побједитеља, пао на турска утврђења на Планиници испод Дечића.

Тијем чином било је објављено цијеломе образованоме свијету, да је започела крвава балканска драма борбе за ослобођење. Црној Гори и њеном витешком Господару била је пала у дио дужност пуна части, да, с обзиром на улогу наше отаџбине у хрвању са петовјековним угњетачем балканских хришћанских народа, први развију барјак слободе и Отоманској Империји огласе рат.

„Тужни вајај, који дойуре из Старе Србије од тамошње наше џотлачене браће, не може се даље подносити!“ Те прве ријечи из Краљеве прокламације Црногорцима, која је отворила низ ратних мука, јуначких напора и успјеха, разбукташе у српским срцима плам праведне освете, појачаше родољубиви занос и код вјековних заточника мријет навикнутијех створише слатко осјећање презирања смрти за добро отаџбине, за ослобођење прекограничне браће.

„Дужност и љубав рода налажу вам да дохитате браћи у домоћ“ — претходио је грувању топова код Подгорице ватрени позив Врховног Команданта нашој храброј војсци, да се одужи завјетној српској мисли.

„Знам — рекао је између осталог — да бисте ви то и до сад учинили са урођеном вам одважношћу, да Ме нијесте слушали и ишчекивали исход Мојих мирољубивих најора за заштиту мученика исјереко границе“.

Али мирољубиви напори и дуго стрпљење не уродише плодом. Судбина прекограничне браће морала се ријешити мачем, којем дадоше полет и зајемчише успјех љубав и заједница два српска Краља и слога балканских краљевина.

За нама је сада једна велика и славна година. Њена успомена вјечно ће живјети у души српскога народа. Њено име чини епоху у свјетској историји. Жртве су благословене. Из њих су поникли обилни плодови. Жеља Краљева, исказана прије годину дана у ратној прокламацији, постала је стварношћу.

„Нека се благословом Божијим и Светога Петра Цетињскога и свијех наших светаца остваре снови из ране Моје младости, кад сам ајесмом наговјештавао овај знаменити дан и загријавао српске груди вјером, да оружани морамо доћ: онамо, онамо за брда она!“

Тај знаменити дан донио је ново доба на Балкану. Дао нам је слободу и срећу, сјединио Српство од Дунава до Мора, пружио нам јемство, да Балкан више неће бити поље туђинских преотмица.

Живи могу завидјети погинулим на њиховој слави коју стекосе положивши главе за дјело узвишено и свето, које ће се помињати док је свијета и вијека.

У два рата, веома крвава и тешка, Црна Гора је за годину дана пријела општој српској и балканској ствари небројене жртве, које су превазишле њену снагу. Несебичном борбом и нечувеним мукама прослављена, она се и ове знамените године у Историји Свијета крунисала бесмртношћу.

Мир нам је сада толико потребан; жељени крваво заслужени мир. Нико нема оправдана разлога да нам оспори право на уживање плодова, који, ушљед воље много јачих, нијесу сразмјерни нашим жртвама у минулој години. Славно је завршен један период патње. Наша отаџбина иде у сусрет сјајној будућности. Колико год од ње зависи, она ће се сада посветити мирном културном раду, вазда готова да чува своје тековине од свачијег насртаја и своје спокојство од наметнутих узнемирења, која, особито на нашој источној граници, још никакo не допуштају да се годишњица великог балканског рата окити гранчицом коначног мира.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Позив на претплату Перо Ђ. Шоћ, шеф админ. одсјека п.-т. одјељења мин. ун. дјела, на Цетињу, објављује: „Поштанско-телеграфска и телефонска служба сваки даном постаје компликованија и тежа. Саобраћај се развија, а нова ситуација у нашој земљи и у том погледу иставаља нове потребе. Уређење је толико велики

и разгранати материјал, да је службенику потребно да има резиме свега тога — један упутник, који ће му при манипулацијама дати упутства за ствари, с којима се срета сваки час у вршењу свога тешког и пуног одговорности посла. Такве помоћне књиге постоје у свима земљама гдје је пошта достигла врхунац модерног савршенства, а потреба је још већа онамо гдје је уређење у развоју. Та потреба није ограничена само на станице; саобраћајни свијет једнако је осјећа. Немајући једног таквог упутства, публика не може знати ни обичне тарифе, а како ли масу других услова и одредаба, који све регулишу отправавање и примање разних врсти пошиљака. Тај недостатак чини, да та иста публика терети пошту, јер јој доноси на отправавање, на пр. непрописно паковане и нефранкиране пошиљке; не зна ни колико је потребно царинских декларација уз пакет за поједину земљу. Све то мора надокнађивати и исправљати службеник, на штету саобраћаја и те исте публике. Јер док се необавијештени упуту, остала публика мора да чека, и тако све редом. Огуда настаје спорост у раду и дуго чекање. — Црпећи материјал из наших службених докумената, а проучивши и сличне стране радове, изradio сам:

„Пошт.-телегр. и телеф. Упутник“,

који се већ штампа. Обухватио је све гране п. т. и т. службе, у унутрашњем и међународном саобраћају: I. Пошта.

1. Писмоносна служба: писма, дописне карте, штампани предмети, пословни папири, робни огледи, груписани предмети; неплаћене пошиљке, препоруке, препоруке с доплатом, и т. д.; 2. Упутничка служба; 3. Писма и кутије с означеном вриједности; 4. Поштански пакети и аманетне пошиљке; 5. Претплата на новине; 6. Наплаћивање рачуна иреко поште; 7. Ојшти пошт. дио: повратни реценци, преспровођење, poste restante, званична пошта, раздавање, сандучићи за писма, пошта за села, и т. д.; 8. Поштански возови: аутомобили, дилижансе, параброди, жељезнице, подвозне цијене, такса за пртљаг, ред возње; пријенос поштоношама, пријенос поште у новоослобођеним крајевима, пуњена колских путова у км., и т. д.; 9. Телеграф; 10. Телефон; 11. Ојшти дио: новии који се примају на државним благанама, преобраћање франака у марке и перпере, списак п. т. и т. станица с означењем, које службе врше и које је вријеме службеног рада у свакој појединој, и т. д. Уз сваку грану службе налазе се и све тарифе, које се на њу односе.

Није потребно ни напомињати, да је овај „Упутник“ веома потребна и корисна књига како за органе п. т. и т. установе, тако исто и за све појединце, надлештва и заводе, који се служе том установом.

Овим се обраћам на другове и пријатеље и моје и добре књиже, молећи их да би ово издање помогли претплатом. Скупљачима уступај десету књигу. Цијена је 1 перпер. Књига ће изаћи из штампе за кратко вријеме“.

Српске школе у Новој Србији. Г. Иван Иванић израдио је историју старих српских школа у Новој Србији од XV вијека до ратова 1876—78, и нових школа од тих ратова до пред балкански рат. Одбор Чупићеве Задужбине наградио је и примио је тај рад, и први дио је већ штампан у годишњици Чупићеве Задужбине за ову годину, у књизи тридесет и другој.

Стогодишњица Петра II. Петровића Његоша. Изашла је из штампе књига „У сјомен стогодишњице рођења митрополита и господара Петра II Петровића — Његоша“, коју је приредио Марко Драговић. Књига износи 5 штампаних табака, на 8-ни, а цијена јој је 80 пара. Штампана је у Кр. Државној Штампарији на Цетињу, у издању Дворске Књижаре „Његош“ В. Н. Мартиновића. Књига садржи предговор, у којему је у кратко речено неколико ријечи о синовима Марка Д. Петровића Његоша, Петру I светоме, Стијепу Тому и Саву Миркову; а такође и о синовима Стијеповим, Савовим и Томовим, који су били одређивани за нашљеднике Петру I. Мало се опширније збори о Томовом сину Раду — знаменитом господару црногорском и пјеснику српском под именом Петра II.

На другом мјесту долазе одзиви иностраних путника о Петру II, који нам могу послужити као најважнији податци за карактеристику личности великога владике и песника.

На трећем је мјесту „Слово“, које је говорио др. Јован Суботић на парастосу држаном владици и свијетлом господару црногорском Петру II у Бечу 11. новембра 1852., а по наредби књаза Михаила. Ту је описан владичин живот, рад и значај његовога рада као господара црногорскога и великога српског песника.

Даље долази неколико одабраних владичиних мањих pjesама међу којима су: *Црногорац к свемогућему Богу, Заробљени Црногорац од виле, Сабљи бесмртнога војвода Карађорђа, Поздрав штиту Србобрана и Пировање*. Уз pjesме је додано и потребно објашњење са малим патриотским поговором.

Техничка израда ове књиге је укусна. Препоручујемо је пажњи наших читалаца.

Српска Књижевна Задруга. Годишња скупштина Српске Књижевне Задруге држаће се ове године 20. октобра ове године. Према томе ће се рачунска година XXI кола (1912.) закључити крајем септембра ове године, те се с тога моле повјереници и задругари који још нијесу послали уплате и обрачуна за то коло да то учине у што краћем року. Овогодишње (XXII) коло изићиће, с малим закашњењем, најдаље до нове године, те повјереници могу примати улоге већ и за њега.

Народно Далматинско Покрајинско Позориште. Далматински одбори за унапређење народне позоришне умјетности у покрајини, објавили су овај проглас: Родољуби! Племенита мисао коју бјеше прије 35 година зачео наш неумрли великан др. Балдо Богишић да се установи Народно Далматинско Покрајинско Позориште за Далмацију и друге наше сусједне земље Приморја, као и давнашња жеља цијелог нашег ошћинства ево се остварује заузимањем и трудом неколицине наших људи, јер цијело родољубно ошћинство подупире њихово чедно настојање својим искреним и једнаким осјећањем. Саставила се народна дружина за позориште, која ће започети свој рад најпрво у Гундулићевом Дубровнику, у дворани Хрватског Сокола Тај дан биће дуго очекивани дан који ће нам донијети ову одавно потребну народно-просвјетну установу. Дворана Хрватског Сокола у ту сврху нарочито ће се преуредити, позорница повећати и снабдејти потпуно новом сценеријом и свима справама електричне свјетлости. Изабране домаће силе приказаће нам комаде из наше и стране књижевности. Привлачивост првог наступа наше дружине састоји се из дивних народних комада са пјевањем уз пратњу оркестра, који ће се први пут извести у Дубровнику у својој оригиналној народној гардероби и инсценијацији. То ће управо бити ревија народне поезије и народних одијела из свих наших крајева. Далматински одбори за унапређивање народне позоришне умјетности у покрајини заједно са одбором у Дубровнику положише темељ и намјеравају да у Народно Далматинско Покрајинско Позориште сакупе све слојеве нашег грађанства и све љубитеље народне умјетности, без осјетних материјалних жртава. С тога је дубровачки мјесни одбор настојао да управа Хрватског Сокола у Дубровнику уступи за ову сезону соколску дворану која је великодушно већ стављена на расположење у ову племениту сврху. Тако ће се малом улазном цијеном омогућити посјета позоришта и најширем ошћинству. Све то није било могуће у Бондини позоришту. Из објаве коју ће издати управа нашег позоришта упознаћете и наше умјетнике, репертоар и све потанкости првог гостовања. Одбори далматинских градова желе да вам ставе на срце овај домаћи народно-просвјетни завод и позивају вас да га пригрлите као вашу влаштину, као ваше чедо, као ваше горе лист. Наша је народна просвјета доста јака, наша материнска ријеч која ће из устију и срдаца наших умјетника и ваших срцама одјекнути, пробудиће ваше најплеменитије осјећаје, те ћете ви тако наћи да су наши умјетници способни и спремни да одговоре народној задаћи која им се повјерила. До нас и до нашег родољубља стоји да се овај завод очува и развије до савршене умјетничке висине. Угледајмо се у друге културне народе који сви поклањају особиту пажњу позоришној умјетности, јер жива је ријеч највећи, најсилнији проповједник. Настoje да вашим одзивом што више подигнете овај завод, као што ни ми нећемо жалити труда да Народно Позориште буде достојно свог узвишеног задатка. Одбори далматинских градова моле вас да их у овом родољубном дјелу подупрете вашим повјерењем и да посвједочите снагу наше народне свијести и ваш родољубни осјећај за позоришну умјетност у материнској ријечи.

Сезона у Дубровнику, почеће 18. октобра и трајаће до 18. новембра. Фило-

лошко-артистички надзор воде г. г. професори А. Вучетић, К. Криле, Др. Б. Цвјетковић и Д. Н. Ђивановић; музичким дијелом управља капелник Иван вит. Чижек. Репертоар је шадећи: 1. Огризовић Милан: *Хасанагиница*, драма у 3 чина. 2. В. Цар Емин: *Зимско сунце*, слика из народног живота, у 3 чина. 3. Достојевски: *Браћа Карамазови*, драма у 5 чинова. 4. Динуловић Радивој: *Порушени идеали*, савремена комедија у 3 чина. 5. Мајо: *Мој беби*, позоришна слика у 3 чина. 6. Нушић Бранислав: *Протеција*, шала у 5 чинова. 7. Шантић Алекса: *Хасанагиница*, драма у 1 чину. 8. Огризовић Милан: *Прољетно јутро*, каприс у 1 чину. 9. Војновић кнез Иво: *Гундулићев сан*, pjesма у прози, у 1 чину. 10. Петрушевски: *На јосијелу*, слика из живота Малоруса у 5 чинова са пјевањем. Музика од Крањевског. 11. Веселиновић и Брзак: *Ђидо*, комад са пјевањем у 3 чина. Музика од Даворина Јенка. 12. Шеноа: *Диогенес*, историјска глума у 5 чинова. 13. Хенкен: *Неди Русије*, комедија у 3 чина. 14. Хенкен: *Радости свога дома*, комедија у 3 чина. 15. Шеноа-Прејац: *Селачка бунa*, историјска драма у 5 чинова. 16. Фрајденрајх: *Црна Краљица*, историјска драма у 5 чинова. 17. Окурић Илија: *Шокица*, народни комад у 3 чина са пјевањем. Музика од Ф. Доубека. 18. Денри: *Стари кайлар*, романтична глума у 7 слика. Музика од Зајца. 19. Томић: *Барун Тренк*, историјска народна глума с пјевањем у 3 чина. Музика од Зајца. 20. Жил Верн: *Царев гласник*, романтична глума у 3 чина, музика од З. В. Хана. 21. Миљковић: *Буњевка*, народни комад у 3 чина с пјевањем. Музика од Ф. Доубека. 22. Нушић Бранислав: *Народни јосланик*, комедија у 3 чина. 23. Денри: *Ђиве сироте*, романтична глума у 3 чина, 7 слика, са пјевањем. Музика од Кертнера. 24. Фрајденрајх: *Граничари*, народни комад у 3 чина са пјевањем. Музика од Покорног, увертира од Зајца.

Позоришни управник је Петар Ђирић, а тајник Радивој Динуловић. Артистичку управу сачињава капелник Иван вит. Чижек као гост и редатељи, Динуловић и Хајдушковић Умјетничко осјобље састоји се од госпођа и господи: Мицика Хрвојић, Катица Хајдушковић, Лепосава Јовановић, Ивка Каиан, Даница Кајан, Јелена Кешељевић, Јулка Мицић, Даница Марковић, Слава Марковић Анка Стипановић, Каћа Стојадиновић Мима Ђирић, Коста Барјактаровић, Радивој Динуловић, Никола Хајдушковић, Љубиша Јовановић, Владимир Кешељевић, Душан Кременовић, Љубомир Мицић, Риста Спиридоновић, Антон Шапро, Петар Ђирић, Васа Веселиновић, Александар Рашковић, Игњат Јоб, Нико Маскарић, Шапач Слава Марковић. Музика је ц. и к. посадног оркестра у Дубровнику. Инсценијација и гардероба оригинална и посве нова.

Из Србије

Мобилизација артиљерског дивизиона. Објављен је краљевски указ којим се артиљерски дивизион другог позива народне војске ставља у мобилно стање.

Војвода Путник. Војвода Путник је стигао у Скопље да преузме врховну команду трупа које се боре у Македонији и Арнаутлуку.

Албански одред. Г. Милан Гр. Миловановић, генералштабни потпуковник, постављен је за шефа штаба албанског одреда.

Саобраћај између Србије и Бугарске. Прекинут је жељезнички саобраћај између Србије и Бугарске.

Војвода Василије Трбић. Пронијела се вијест да је један преобучен Арнаутин ранио познатог српског војводу Василија Трбића који се одликовао својим четовањем посљедњих година по Македонији.

Буџет министарства просвјете. Израђен је у Србији за 1914 г. буџет министарства просвјете за нове крајеве. Тај буџет износи 1,200.000 динара.

Споменик Побједе. На Теразијама у Биограду подићи ће се Споменик Побједе који ће бити висок 15 метара. Споменик ће радити Иван Мештровић, познати вајар.

„Вечерње Новости.“ „Вечерње Новости.“ познати биоградски дневник, промијенили су своје име у „Новости“ под уредништво Милана П. Савчића-Флоридора. Сувласник листу остао је Љуб. Бојовић.

Са биоградског универзитета. Д-р Драгољуб Аранђеловић, министар на расположењу, именован је за ванредног професора за групу Приватног Права у правном факултету биоградског универзитета.

Царско-Руска Војна Медицинска Академија. Читамо у биоградским новинама да се, према саопштењу из Петрограда, неће више од сада у ову академију примати слушаоци из Србије, Црне Горе и Бугарске, пошто је она искључиво намијењена за руске поданике.

Испити на биоградском правном факултету. Посебни испити на правном факултету биоградског универзитета почеће 4. октобра и завршиће с 16. тога мјесеца. Одмах иза тога почеће дипломски испити који ће се завршити до краја октобра.

Извоз опиума. Из Велеса је неки дан стигао на биоградску жељезничку станицу један вагон опиума који је поручила једна страна фирма. Ово је први вагон опиума који се извози из Србије. Он представља вриједност од 250.000 динара.

Жељезница Битољ—Скопље. Прва жељезничка пруга која ће се почети градити у новим крајевима, биће пруга Битољ—Скопље.

Попис становништва. Ускоро ће бити одређена нарочита комисија која ће имати да изврши тачан попис становништва и стоке у новим крајевима.

Ажија на злато. За један наполеон у Србији плаћа се 21. 20. динара.

Из српске дипломатије. Биоградске новине доносе да је руска влада дала свој агресиван за постављање г. Мирослава Спалајковића за посланика у Петрограду.

Марку Цемовићу, вицеконсулу српског генералног консулата у Солуну, уважена је оставка на државну службу.

Г. Милош Божићевић, српски отпраник послова у Берлину, допуговао је у Биоград.

Црногорски ђаци у Биограду. Биоградске новине доносе да се приличан број црногорских ђака уписао у биоградске гимназије. Није искључено да се отвори пета гимназија у Биограду.

Новчани заводи. Министар Народне Привреде у кратком времену донијеће одлуку којом ће се новчаним заводима, према поднесеним молбама, дозволити отварање филијала у новим крајевима. Истовремено ће се донијети ријешење и о мјестима гдје се филијале имају отворити.

Призренска богословија. Рад у призренској богословији почеће 1. новембра.

Водоскок на Теразијама. Општина биоградска одредила је суму од 150.000 динара за израду једног умјетничког водоскока на Теразијама и изабран је нарочити одбор који ће да проучи поднесени пројекат. Водоскок ће бити сличан фонтеци у Лавовској Дворани у Алхамбри.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

О колери

Цијенећи обавјештење публице као изврсно средство у борби против колере „Друштво за чување народног здравља“ издало је још прије двије године популарни спис д-ра Јовановића-Батута „*Колера*“, како још остаје, како се шири и како се сузбија, и растурила га одмах у два издања са 40.000 примјерака. Сада га је и опет изазвала потреба, и д-р Батут приредио је и треће прерађено и попуњено издање његово. — Цијена је књижице: 1 примјерак 15 пара, 50 примјерака 5 перпера, 100 примјерака 8 перп., 500 примјерака 35 перп., 1000 примјерака 60 перп. — Издање је јефтино, Ову књигу би требале набављати окружне, среске, општинске, црквене, просвјетне и друге власти, хумана друштва и поједини имуњини родољуби, па је онда преко свештеника, учитеља, ђака и друге интелигенције из народа (бесплатно или по најнижој цијени) не само растурати, него и читати и тумачити. — Поједини примјерци књиге могу се добити у свакој књижари, а на више код д-ра М. Јовановића-Батута, Биоград, Добрачина, бр. 4.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Борбе с Арнаутима. Долазећи од Краснића и Гаша, гдје су се у повећој маси прије неколико дана скупили под предвођењем злогласног Барјам Цуре и Риза-бега Ђаковичког, Арнаути су прешли на земљиште Црне Горе и Србије у околини Ђаковице. Они су напали 23. о. м. тамошње наше трупе које бијаху упућене да братским и савезничким српским трупама помогну чувати фронт. Наше трупе у саставу од четири баталиона са артиљеријом и митраљезима, изазване нападом Арнаута и њиховим продирањем на наше земљиште, одмах су, под командом г. бригадира Вешовића, пријешле у противнапад. У борбама које трајаху 23. ов. мј. од 4^{1/2}—6^{1/2} часова по подне и 24. ов. мјесеца од 6 часова изјутра до у подне, наша је војска потукла и у дивље бјегство натјерала Арнаути, који напустише све своје положаје, отјерани са нашег земљишта.

Губитци арнаутски бијаху велики. У оба дана борбе наше трупе имале су 7 мртвих и 11 рањених.

Храброме држању наших трупа и њиховом јуначком полету има се захвалити што су нападачи, чији је број био велик, брзо разбијени и растјерани.

Краљево признање. Његово Величанство Краљ благоволио је наредити Министру Војном г. бригадиру сердару Јанку Вукотићу, да телеграфским путем г. бригадиру Вешовићу и подручним му трупама, које су ономад енергично сузбили упад Арнаута, изрази Његово признање на јуначком држању у наметнутим им борбама 23. и 24. овог мјесеца. Посебно је благоизволио изјавити Њ. Вел. Краљ преко г. Министра Војног Своје високо признање батаљонима краљском и трећачко-шекуларском, који су под командом командира г. Костадиња Микића, по добивеном наређењу, необичном брзином кренули се и јединствено форсираном маршом стигли у потпору нашим трупама, које се налазе у околини Ђаковице.

Одликован. Његово Величанство Краљ Господар изволио је одликовати Г. Борислава С. Минића, новинара, Даниловим орденом IV степена, при његовом поласку из Црне Горе.

Матура. У уторак завршени су у цетињској државној гимназији испити зрелости. Од четворице кандидата проглашени су зрелима тројица једногласно, а један већином гласова. Матуралним испитима присуствовало је Њ. Кр. Височанство Књаз Петар и Министар Просвјете Г. Мирко Мијушковић.

Новинарске вијести. Познати пријатељ Црне Горе и српског народа, г. Фран Ховорка, уважени чешки новинар, задржавао се неколико дана на Цетињу.

Рањени црногорски официри. Пренесени су у Биоград два рањена црногорска официра: г. Радул Брајичић, поручник и Душан Вукотић, потпоручник.

Примљен у поданство. Г. Вељко Миљевић, угарски поданик, примљен је редовним путем у црногорско поданство, пошто је поднио исправе којима се отпушта из угарског поданства.

† **Перо Ст. Ломпар.** Пишу нам из Боква:

У крвавом боју 27. септембра 1912. на Зогају и Широцима Странама, поред многобројних јуначки палих бораца за пријестол и домовину, погинуо је и Перо Ст. Ломпар, син јуначкога оца, покојнога Стевана Кусинова Ломпара.

Покојни Перо био је челична карактера, смион, одважан, поштен радник и родољуб. Родио се 17. марта 1868. у селу Бокову. Сиромашно стање и рани губитак оца није му дао могућности да се школује и ако је за то осјећао велику наклоност. Био је самоук.

Из обзира према његовој оцу и њему самоме, Њ. Величанство Краљ благоизволио је примити га у перјанике 1889., гдје је остао све док се 1899. год. перјаничка чета није распустила. Доцније је постављен за настојника различитих војних и државних путова и грађевина. У свим службама одликовао се ревношћу, тачношћу, савјесним и поштеним радом, ради чега је највишом милошћу и на приједлог својих надлежних био и одликован.

Три четири мјесеца испред објаве рата покојник је напустио службу као да је предвиђао да ће се заратити, па се бојао да не остане код куће кад његови други поју у борбу против опште непријатеља. Његова жеља, као што се често изражаваше: „Да се огледамо на јуначкој пољани као што ваља!“ испунила му се. Својом јуначком смрћу доиста је показао да је био ваљан и храбар.

Има шест-седам година да је судбина према нама била немилостива и жестока, јер нам је одузимала двадесетогодишњи цвијет наше младежи. Година 1912. и 1913. г. одузела нам је 16 момака, али се сада не тужимо на судбину, не жалимо их, но се дичимо и поносимо овим губитком што смо га могли дати и жртвовати за добро земље и Господара. Ово наше мало сеоце стараће се да у будуће, као прије тако и сад, узгоји овакве дичне и храбре синове као Пера, његову браћу и рођаке који живота неће жалити за општи интерес. Слава палим на бојном пољу, а живима нека је ово примјер за будуће осветнике борбе.

М. Б.

† **Машут Иванов Јовићевић из Цеклина.** Пишу нам са Ријеке: Још на дан 30. јуна о. г., Машут И. Јовићевић испустио је своју борбом изморену душу у 61. години свога живота.

Покојни Машут родио се на Шинђону 17. октобра 1852. Основно образовање добио је на Ријеци и Цеклину. Чим је плануо херцеговачки устанак 1875., замјенио је ђачки живот четничким и пошао у хајдуке.

Машут се својим животом одужио отаџбини за коју је у најранијој доби живота са пушком у руци почео радити, још од усташке 1875. па до свршетка ратне 1879. и свуда се храброшћу истицао, ратујући онако како то Црногорцу и доликује. У оном јуначком боју у Фундини 1876. посетио је четири непријатељске главе, а у Дољанској Главици под Рогамима, уз најжешћи пркос непријатељске ватре, први је од своје чете остао живи шанс и јурнуо на непријатеље гдје је уграбио непријатељску главу, ради чега је у чети стекао опште признање и за освједочену храброст био одликован.

Као год што се Машут одликовао првога рата, не мање је своју храброст посвједочио 1885. кад му крволочни Руговци брата убише којег Машут са браћом Пером и Илијом јуначки освети са главом најбољег Руговца. — Но и ако је пок. Машут премашио био шездесету, није пропустио био ни овај најзнаменитији историјски рат народног ослобођења, — узимајући учешћа у свим окршајима на Широком Вису, Малом Бишту, Љешу и т. д., војујући све дотле, док није добио запаљење плућа које му је донијело смрт. Он је са овога свијета на загробни, како то сам на потоњем часу говораше, одио двије највеће боље које је његово војничко срце осјећало: једино што му не би суђено погинути и себи пријети на олтар народног ослобођења, а друго што не видије окончане тековине пошљедњих ратова. Он је поштено живио, јуначки радио и истински се отаџбини одужио, те нека му је хвала и нека му је лака родна земља.

Милор. Фил.

† **Перо Иванов Краљевић.** Пишу нам из Цекина: Прије десет година покојни Перо пошао је у Америку гдје је стојао пуних девет година зарадивши лијеп иметак. На глас да је наша мила отаџбина објавила Турског рат, покојни Перо, као син свога доброга оца Ивана Филипова Краљевића, који је погинуо у рату против Турака у Кучима 1876. и као потомак „Ненезина Јова, од јуначке куће Краљевића“, како га назива народна пјесма поводом једног четовања Цекињана по Скадарском Језеру, — није се могао стрљети већ долеће из далеке Америке да са својом браћом црногорским соколовима стане на браник отаџбине, и да војује за ослобођење потлачене браће. Борио се око Скадра пуних шест мјесеци неустрасио све до заузећа нашега српског Скадра. Покојни Перо био је одређен са осталима да стражи у тврдој Брдици, коју је дужност вршио све док црногорска војска не напусти Скадар. На глас да је Бугарска напала нашу храбру браћу из Србије, пође у редовима црногорских војника на маџдонско бојиште гдје се опет показао храбро у бојевима на Брегалници. Не би му суђено погинути од куршума, већ од злосретне болести колере испусти своју душу 8. јуна о. г. у 35 години свога живота, на маџдонском земљишту, гдје је од своје браће сахрањен у близини села Оризари. Покојни Перо није оставио након себе истога брата, већ се јуначко огњиште Ивана Краљевића за навјек угасило.

Покојни Перо био је у мирном животу омиљен, што свједочи онолико мноштво народа који га приликом одржаног му покајања у његовом родном мјесту Друшићима онако братски и пријатељски оплака.

Лака му црна земља у српској Маџдонији.

Тражи се. Ђоко С. Андријашевић из Грахова моли свакога ко би знао што о смрти и гробу његовог брата Риста, да му јави. Ристо је био војник Дечанског Одред треће бригаде трећег баталиона са чином десетара. Њега су болесног предали у болницу у Пресеци код Кочана око 10. јуна о. г.

Разне вијести

Бугарски губитци. Бугарско министарство војно објављује ове податке о бугарским губитцима у оба рата: У рату с Турском погинуло је 318 официра и 29711 војника; рањено је 915 официра и 52550 војника; нестала су 2 официра и 3193 војника. У другом рату погинуло је 266 официра и 14602 војника; рањено је 816 официра и 50303 војника. Нестало је 69 официра.

Турски посланик у Софији. Бугарски листови јављају да је за турског посланика у Софији постављен Салих беј, начелник политичког одјељења министарства иностраних дјела.

Румунска опрезност. Румунски министар војни донио је одлуку да се образује једна нарочита дивизија која ће гарнизонирати на земљишту одузетом од Бугара. Та дивизија образована је од 41 и 44 пјешачког пука са потребним бројем артиљерије.

Земаљски Музеј у Сарајеву. У Сарајеву је свечано отворен нови Земаљски Музеј.

Кнез Вид. Кандидат за арбански пријесто, кнез Вид, бави се у Бечу, одакле

ће у посјету румунском краљу, а из Сионаје у Рим.

Максим Горки болестан. Чувени руски писац, Максим Горки, оболио је и пренесен је у Напуљ.

За словенско богослужење у Далмацији. Забрана словенске литургије у црквама у Сплету од стране папске столице произвела је велико незадовољство. На скупу католичких свештеника, који је у Сплету одржан, протестовало се против укидања старословенске литургије и донесено је ријешење да се Папи пошаље меморандум којим ће се тражити да Папа пошаље у Далмацију свога делегата који ће прокламовати словенску литургију као једини језик за службу божију у Далмацији у католичким црквама.

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Усјеви у Босни

Службени извјештај о стању усјева ове године у Босни и Херцеговини: Мјесец је август био као и јуни и јули већином кишовит, мјестимице с олујом и тучом. Било је и пролома облака, због чега су се у неким долинама и опет изиле ријеке из својих корита и нанјеле културама прилично штете. Кишовито и хладно вријеме спречавало је с једне стране рад и завлачивало дозријевање житарица, а с друге је стране појачало ширење паразитних болести. Жетва је житарица довршена само у нижим положајима, док је у средњим у почетку, а у високим није још ни започела. Жетва се тешко обавља поради готово непрестане кише. Непожњето је жито већином презрело, те се опажају губитци испаданем и клијањем зрна. Вршидба је обављена само у нижим положајима Херцеговине, гдје је у опште природ добар. Каквоћа је овршеног жита већином слаба. По досадашњим пријавама приход ће овогодишње жетве жита бити испод осредње руке и према прошлој години мањи. Узрок су томе велике штете од туче и многе поплаве, као и неповољно вријеме, да се житоспреми.

Кукуруз је различит. У вишим положајима и на пропуснијим земљама особито су добри рани усјеви. У нижим су положајима културе веома јако заостале. За усјеве, који су због поплава наново засијати, држи се, да ни ондје, гдје је развитак струке веома добар, није заметак клинова таки, да задовољава. У Херцеговини је кукуруз већином бољи. Свеукупни приход према лањском знатно заостаје. Кромпир је бујне циме, а гомољи су средње величине. Заметак је обилан, али се са свих страна тужи, да јако гњије. Шећерна репа заостаје за прошлогодишњом и квантитативно и квалитативно ради поновних поплава и кишовита времена. Духан је у Херцеговини веома добар, и ако се на неким мјестима показује мања у већој мјери. Дијетелина и луцерна већином се косе по трећи пут; приход веома задовољава. Ливаде су покосене уз веома тешке прилике. На високим положајима косидба још није довршена. Поновне поплаве заблатиле су многе низинске долине, или су откошену траву одијеле. Због кише покварило се много сијена, тако да ће природ сијена заостати насиром прошлогодишњег. Очекива се, да ће код двококних ливада отава бити добра, ако наступи топло вријеме. Пашњаци дају стоци довољно пиће. По гдје-гдје пашњаци ради дуготрајне зиме нијесу тако добри, како се је испочетка надало. Нада се, да ће при наступању топла времена бити добра накнадна паша. У шљивницама је плод добро развијен и у дозријевању већ доста поодмакао. Приход би био подобро осредњи и процењује се на неких 15 000 вагона свјеже шљиве. — Јабучке и крушке зимских врста даће слабо осредњи приход. У виноградима по Херцеговини заметак грозда испочетка био је веома добар. Касније се јако појавила пероноспора, а особито плијесан, тако да се рачуна, да ће берба бити испод средње руке.

ТЕЛЕГРАМИ

Бој око Призрена

Београд, 21. септембра.

Јуче је трајао цијелог дана бој на положају Гури-Дервен у горском срезу призренског округа. Послије подне, српске трупе, поред свега огорченог отпора Арнаута, заузеле су овај положај. Данас се продужава гоњење непријатеља. (Биоградски Пресбирио.)

Београд, 21. септембра.

Јуче су били мали окршаји са Арнаутима у околини Враништа, у близини Призрена. (Биоградски Пресбирио.)

Одлучан бој око Призрена у изгледу

Београд, 21. септембра.

Још се бије бој око Призрена. Српске трупе су отјерале Арнауте са њихових положаја. Одлучан бој у овом крају очекује се вјероватно у току данашњег дана. (Биоградски Пресбирио.)

Београд, 22. септембра.

Вијести које су стигле из Призрена и са околних положаја, потврђују да су Арнаути били одбијени. Српске трупе продужавају да гоне према граници арнаутске нападаче. Још данас се очекују извјештаји са појединостима о бојевима око Призрена. (Биоградски Пресбирио.)

Пораз Арнаута пред Призреном

Београд, 23. септембра.

У пошљедњем боју око Призрена, Арнаути су били изненађени, западнувши међу двије ватре: српских трупа које су пред Призреном и српских појачања која су долазила од Тетова. Арнаути су потпуно потучени код Враништа. (Биоградски Пресбирио.)

На српско-бугарској граници

Софја, 22. септембра.

Новине јављају да је становништво, са меџедонског земљишта које граничи са Бугарском, образovalo чете које су протјерале српске гарнизоне из Кочане, Царева Села и Пехчева. (Бечки Кор. Биро.)

Београд, 25. септембра.

Вијести које су изишле у инострану штампи да је становништво са српско-бугарске границе образовало чете и протјерало српске трупе из Кочана, Царева Села и Пехчева, потпуно су измишљене. Исто тако је лажна вијест да те чете напредују према Штипу. (Биоградски Пресбирио.)

Пораз Арнаута код Дибре, Струге и Охрида

Београд, 21. септембра.

Арнаути су били потпуно одбачени од Дибре, Струге и Охрида и протјерани са српског земљишта. (Биоградски Пресбирио.)

Београд, 21. септембра.

Српска војска је јуче у јутро ушла у Дибру и Охрид. (Биоградски Пресбирио.)

Насиља Арнаута

Београд, 21. септембра.

Становништво горског среза призренског округа, које говори српски, страдало је много од арнаутских свирепости. Један дио овог округа прешао је на ислам тек прије седамдесет-осамдесет година, али никад није хтио да пристане да се каже Арнаутима. У читавом призренском округу влада ред. (Биоградски Пресбирио.)

Биоградски Пресбирио о измишљотинама Арбанске Кореспонденције

Београд, 21. септембра.

Биоградски Пресбирио изјављује да су све вијести Арбанске Кореспонденције, које су изишле у инострану штампи, о насилном понашању српских официра према арнаутским женама, не само злонамерне измишљене, већ и подле. Такве измишљотине кују се против Србије која је у свом праву бранећи своје земљиште, само не били се представила Европи, као да је крива. Измишљене у истом циљу, једнако су лажне вијести о побунама у српској војсци, које су већ једном биле опровргнуте. Не да се разумјети да би се оваквим измишљотинама које пркосе истини, могло повјеровати кад се зна да су српски војници који се јуначки боре на граници против опасности, неспособни да се буне. (Биоградски Пресбирио.)

Бугарске комите

Софја, 26. септембра.

Јака бугарска чета појавила се код Кочана на српском земљишту.

Српска војска дала се за њом у потјеру и заметнула с њом жестоко окршај који још траје. (Бечки Кор. Биро.)

Београд, 26. септембра.

Потпуно је неистинита вијест из Солуна која јавља да је провалила бугарска чета у Кочане, и о борби између ње и српских трупа. (Биоградски Пресбирио.)

Београд, 26. септембра.

Вијести Бугарске Агенције да су Срби разорили муслиманска села у кичевском округу и да српске власти приморавају бугарске сељаке да се боре против Арнаута, потпуно су измишљене у циљу да се обиједи Србија ради недјела бугарских чета у Србији, па и у самој Бугарској. Те чете задају велику главобољу бугарској влади и у Софији гријеше кад хоће да учине Србију за то одговорном. У осталом, српска граница се пажљиво чува да се спријечи прелаз бугарским четама. (Биоград. Пресбирио.)

Уништење бугарских комита и арнаутских чета у битолском округу

Београд, 23. септембра.

Према најновијим извјештајима, бугарске комите са остатком арнаутских чета били су потпуно уништене у битолском округу. Власти су успостављене. Влада мир и ред. (Биоградски Пресбирио.)

Пашић у Биограду

Беч, 21. септембра.

Српски министар предсједник Пашић отпутовао је за Београд. (Бечки Кор. Биро.)

Београд, 22. септембра.

Пашић је стигао синоћ експресом из Беча. (Биоградски Пресбирио.)

Повратак грчког Краља

Трет, 19. септембра.

Грчки краљ допутовао је синоћ, укрцао се на јахту „Амфитрит“ и око поноћи отпутовао за Пиреј. (Нарочити Извјештај.)

Атина, 21. септембра.

Краљ Константин стигао је у три сата у Пиреј гдје су га дочекали министри. (Атинска Агенција.)

Грчко-турски преговори

Цариград, 20. септембра.

Пошто је Решид-беј болестан, Порта је опуномоћила савјетника легисту у министарству иностраних дјела, Херан-беја Абру за продужење преговора о миру са Грчком. У Портиним круговима демантује се глас, као да би Турска хтјела да развлачи преговоре. Напротив, тврди се да ће она бити помирљива и да ће учинити уступке у питању о вакуфским добрима. Херан-беј ће отпутовати прекосутра за Атину. (Нарочити извјештај.)

Атина, 22. септембра.

Отомански пуномоћник Абро стигао је јутрос у Атину и посетио Панаса, министра иностраних дјела. Сутра ће му саопштити турске противпредлоге. Абро изјављује да неси помирљиве предлоге и да се нада да ће доћи до споразума, ако и Грчка покаже исту помирљивост. (Атинска Агенција.)

Цариград, 22. септембра.

Грчки изасланик Левидис, који је за пошљедња два мјесеца долазио у додир само са великим везиром, посетио је данас по подне Талаат-беја. Разговор се водио о текућим питањима. (Нарочити извјешта.)

Атина, 23. септембра.

Турски пуномоћник посетио је Панаса, грчког министра иностраних дјела и предао му текст турских противпредлога. Панас је тражио времена за размисљање. Предвиђа се да ће се преговори отегнути. (Атинска Агенција.)

Атина, 25. септембра.

Од данас, министарски савјет посветиће више сједница подробном проучавању турског противпредлога и онда ће саопштити турским

пуномоћницима своје коначне одлуке које ће требати да служе за основу преговора. Поменуто проучавање је потребно из разлога што је отомански противпредлог измјенио из темеља више тачака за које се мислило да су уређене. Турски противпредлог говори чак и о питању вакуфа (турских вјерских црквених добара), и према извјештајима новина, иде чак дотле да крњи суверена права Грчке. Грипарис, бивши министар у Цариграду, узео је вјероватно учешћа у преговорима који ће бити дуги, пошто су пуномоћнија отоманских пуномоћника ограничена. (Атинска Агенција.)

Атина, 26. септембра.

Министарски савјет предао је турски противпредлог на проучавање, ради извјештаја, нарочитој комисији под предједништвом Панаса, министра иностраних дјела. Осим њега су ушли у комисију и Стефанон Грипарис и Наум Стероидис. Изгледа невјероватно да ће преговори почети прије свршетка ове недеље. (Атинска Агенција.)

Цариград, 26. септембра.

Према сигурним извјештајима питање острва биће искључено из директних преговора са Грчком. Дипломатски кругови гледају оптимистички на положај. (Бечки Кор. Биро.)

Атина, 27. септембра.

Галиб-беј посетио је Венизелоса и показао му заповијест великог везира, којом се наређује демобилизација турских трупа. Он је замолио да се изда наређење грчкој поморској дивизији да се не деси какав непријатан догађај у току превоза турских резервиста који се враћају кући из Тракије у Малу Азију. (Атинска Агенција.)

Атина, 27. септембра.

Краљ Константин отпутовао је у Солун, праћен ађутантима, шефовима и официрима главног штаба. Мисли се да ће Краљ упутити у Солуну прокламацију војсци. Краљ ће напустити Солун у недељу да прегледа трупе у Македонији. Преглед ће трајати петнаест дана. (Атинска Агенција.)

Питање Западне Тракије

Цариград, 20. септембра.

Бугарски делегат Савов је имао састанак са Талаат-бејом. Вели се да је тражио његово посредовање како би се уредило питање западне Тракије. (Нарочити извјештај.)

Разграничење јужне Арбаније

Ватол, 20. септембра.

Међународна комисија за ограничење јужне Арбаније очекује долазак француских делегата да отпочне свој рад. (Нарочити извјештај.)

Бугарска унутрашња политика

Софија, 21. септембра.

Са надлежног мјеста увјеравају да ће се сутра одржати крунски савјет по питању унутрашње политике, а нарочито о распуштању Собранија и о новим изборима. (Нарочити извјештај.)

Турско-бугарски трговачки уговор

Софија, 21. септембра.

Попов, директор статистике и Чакалов, начелник министарства финансија, одређени су да преговарају о турско-бугарском трговачком уговору и ускоро ће отпутовати у Цариград. (Нарочити извјештај.)

Бугарски делегати код Палавичиниа

Цариград, 21. септембра.

Савов, Начевић и Тошев ручали су јуче код Палавичиниа, аустро-угарског посланика. (Нарочити извјештај.)

Одгађање грчке скупштине

Атина, 21. септембра.

Влада ће тражити од краља да одгоди по уставном праву скупштину која се требала састати првог октобра. (Атинска Агенција.)

Бугарски заробљеници

Софија, 22. септембра.

Војна комисија, у коју су ушли потпуковник Лефтеров, мајор Савов и капетан Најагров отпутоваће у уторак за Тричери, гдје ће примити бугарске заробљенике. (Нарочити извјештај.)

[Питање Гумулцине]

Цариград, 22. септембра.

Преговори између бугарских делегата, и изасланства из Гумулцине продужују се. Изасланство је по повратку положити рачун о преговорима. (Нарочити извјештај.)

Турци у Дедеагачу

Цариград, 22. септембра.

Потврђује се вијест да су турске чете образоване од становништва Гумулцине заузеле Дедеагач. (Бечки Кор. Биро.)

Пут грчког краља у Солун

Атина, 22. септембра.

Краљ ће напустити Атину вјероватно средином недеље и отпутоваће у Солун да посети дивизије своје војске у Македонији. (Атинска Агенција.)

Атина, 23. септембра.

Чини се да је извјесно да ће краљ у сриједу отпутовати у Солун са генералштабом. (Атинска Агенција.)

Атина, 25. септембра.

Краљ ће вјероватно сјутра отпутовати са једним дијелом свога главног штаба у Солун и задржаће се на путу око дванаест дана, изувевши непредвиђен случај. (Атинска Агенција.)

Солун, 28. септембра.

Краљ Константин стигао је у Солун. (Бечки Кор. Биро.)

Ручак у част бугарских делегата

Цариград, 22. септембра.

Велики везир давао је вечерас ручак у част бугарских делегата. Први делегат турски Талаат беј даваће ручак сјутра, а војни гувернер Ђемал прекосјутра. (Нарочити извјештај.)

Бугарски делегати код Султана

Цариград, 23. септембра.

Султан је примио у аудијенцију бугарске делегате. (Беч. Кор. Биро.)

Адмирал Кар код грчког краља

Атина, 23. септембра.

Краљ је јутрос примио адмирала Кара, начелника енглеске поморске мисије. (Атинска Агенција.)

Принц Сабахедин у Атини

Атина, 25. септембра.

Принц Сабахедин стигао је јутрос из Цариграда и учинио дугу посјету Венизелосу. Затим је био примљен код краља. (Атинска Агенција.)

Гувернер грчке Македоније

Атина, 25. септембра.

Репулис, министар унутрашњих дјела, путује данас у Солун да провизорно заузме мјесто главног гувернера Македоније, упражњено Драгумисовом оставком. (Атинска Агенција.)

Пут краља Фердинанда

Софија, 25. септембра.

Краљ Фердинанд је отпутовао за Угарску. (Бечки Кор. Биро.)

Арбанашка Банка

Валона, 25. септембра.

У суботу је основана Арбанашка Банка која ће започети свој рад кроз три мјесеца. Она ће најприје да омогући послове државне благајнице провизорне владе у Валони, а касније ће проширити своје послове. (Бечки Кор. Биро.)

Краљ Фердинанд и Султан

Софија, 26. септембра.

Краљ Фердинанд и Султан измијенили су телеграме, честитајући један другом закључење мира које их задовољава, изражавајући жељу

да остану односи срдачни и пријатељски у интересу обију земаља. (Бечки Кор. Биро.)

Избори за турски парламенат

Цариград, 27. септембра.

У званичним новинама министар унутрашњих дјела, према ријешењу министарског савјета, расписао је за скупштину изборе који су били одложени ради балканског рата. (Бечки Кор. Биро.)

Румунија не мобилизује

Букурешт, 27. септембра.

Званична штампа пориче вијести о евентуалној мобилизацији. На положај на Балкану гледа се с оптимизмом у дипломатским круговима. Ситни сукоби на граници не могу пореметити балканску равнотежу која је створена под окриљем Румуније на букурешкој конференцији. (Бечки Кор. Биро.)

Нова бугарска лука

Софија, 27. септембра.

Влада је одлучила да изгради луку у Порто Лагосу са којом би бугарска Тракија била везана пловним каналима, а бугарске жељезнице с румунским преко Дунава. (Бечки Кор. Биро.)

Иса Бољетинац

Биоград, 28. септембра.

Вијест стране штампе да су српске трупе заробиле Ису Бољетинаца, измишљена је, као и вијести да је био изведен пред српски суд и да је био мучен, пошто је био заробљен. (Биоградски Пресбирио.)

Заробљени Турци

Цариград, 28. септембра.

Влада је наредила Шукри паши, бившем команданту Једрена да спроведе у отаџбину заробљене Турке преко Бургаса и Варне. (Бечки Кор. Биро.)

Пут Г. Поенкареа

Мадрид, 25. септембра.

Предједник Француске Републике, Поенкаре, стигао је у посјету краљу и краљици. (Бечки Кор. Биро.)

Картагина, 28. септембра.

Стигли су шапањолски краљ и предједник Француске Републике, Г. Поенкаре. Приликом доручка измијенили су срдачне здравнице. Г. Поенкаре је отпутовао за Француску. (Бечки Кор. Биро.)

Арбански претендент

Букурешт, 28. септембра.

Кнежеви Вилхелм и Виктор Вид допутовали су у Синају. (Бечки Кор. Биро.)

Пут њемачког цара

Беч, 28. септембра.

Цар Вилхелм доћиће кроз петнаест дана у Беч да посети Франца Јосифа. (Бечки Кор. Биро.)

Велиздајничка парница у Сарајеву

Сарајево, 18. септембра.

Изречена је пресуда по афери шпијунске наже Јагличића и његових саучесника, који су били окривљени да су за вријеме посљедње кризе вршили шпијунажу у корист Србије. Државни тужилац тражи смртну казну. Јагличић којега је бранио Д-р Живко Ђежић осуђен је на девет мјесеци тамнице, Милошевић којега је бранио Д-р Димовић, на пет мјесеци тамнице, а Попадић ослобођен је од казне. Суд је узео да су прва двојица вршила шпијунажу, али да односи Србије и Аустрије нијесу били непријатељски. (Нарочити извјештај.)

Бернрајтер у Босни

Сарајево, 20. септембра.

Познати балкански политичар и бивши аустријски министар Бернрајтер стигао је у Сарајево у циљу да на лицу мјеста изучи политичке односе у Босни. (Нарочити извјештај.)

Поплава у Цариграду

Цариград, 20. септембра.

Непрестано долазе нове појединости о несрећи коју је произвела јучерашња олуја у предграђима. На острву Мармари срушило се око 50 кућа и дућана. За

вријеме поплаве стари мост у Галати однесен, је ударивши о једну лађу коју је готово уништио, затим је оштетио торпиљер „Самсон“. Вели се да има око 200 удављених лица у предграђима Босфора и Златног Рога. (Нарочити извјештај.)

Колера у Хрватској и у Босни

Загреб, 21. септембра.

Колерична епидемија знатно опада у свима зараженим крајевима. (Нарочити извјештај.)

Сарајево, 21. септембра.

У цијелој Босни има сада свега пет болесника од колере. (Нарочити извјештај.)

Насилно католичење у Сарајеву

Сарајево, 21. септембра.

По свршеном судском претресу, осуђен је Предмерски, градски римокатолички свештеник, због повреде прописа о пролажењу у римокатоличку вјеру, (поводом насилног католичења православне Српкиње Ђурђине Павловић), на 300 круна глобе, а настојатељка манастира служитељака Малог Исуса, због повреде прописа о пријави, на 10 круна глобе. (Нарочити извјештај.)

Именовања и промјене у дипломатији

Биоград, 21. септембра.

Краљ је дао свој агреман новом министру Велике Британије у Србији, Чарлсу Луису де Грасу. (Биоградски Пресбирио.)

Атина, 21. септембра.

Драгумис, начелник одјељења, именован је грчким отправником послова у Петрограду. (Атинска Агенција.)

Беч, 21. септембра.

Аустријски посланик у Букурешту, кнез Фирстенберг, именован је за амбасадора у Мадриду. (Нарочити извјештај.)

Цариград, 25. септембра.

Порта је дала агреман да се Тошев именује министром Бугарске у Цариграду. (Бечки Кор. Биро.)

Беч, 24. септембра.

Званичне новине објављују да је аустро-угарски амбасадор у Петрограду гроф Турн-Валсасина на своју властиту молбу стављен на расположење и да му је изражена царска захвалност за одлично држање кроз све вријеме своје службе. (Бечки Кор. Биро.)

Беч, 24. септембра.

На мјесто грофа Турн-Валсасине, именован је аустро-угарским послаником у Петрограду гроф Фридрих Сапари, досадашњи начелник одјељења у министарству иностраних дјела. (Бечки Кор. Биро.)

Беч, 22. септембра.

Нетачна је вијест једнога листа да ће г. Угрон, садашњи аустро-угарски посланик у Биограду, бити именован за посланика у Букурешту. (Нарочити извјештај.)

Атентат на гувернерову палату

Севека Рајека, 21. септембра.

Извршен је атентат бомбом на палату гувернера грофа Викенбурга. Штета је огромна. Мисли се да је атентат политичке природе. Уханшене су многе особе. (Нарочити извјештај.)

Принц Карл Шварценберг

Праг, 22. септембра.

Принц Карл Шварценберг умро је. (Нарочити извјештај.)

Здравље шведског краља

Штокхолм, 22. септембра.

Стање краљева здравља не задаје никакве бриге. Престолонаследник ће вршити краљевску власт све док траје болест краљева. (Нарочити извјештај.)

Промјене у руском поморском главном штабу

Петроград, 23. септембра.

Директор поморске војне школе, вицеадмирал Росин именован је шефом руског поморског главног штаба, на мјесто Књазева. (Бечки Кор. Биро.)

Пут Франца Фердинанда

Беч, 23. септембра.

Аустро-угарски престолонаследник надвојвода Франц Фердинанд одазваће се позиву енглеског краља и поћи ће почетком новембра са супругом у Виндзор. (Бечки Кор. Биро.)

Беч, 23. септембра.

Овдје није ништа познато о томе да ће надвојвода Франц Фердинанд са супругом ићи у лов код њемачког цара Вилхелма. (Бечки Кор. Биро.)

Предједник Кинеске Републике

Пекинг, 25. септембра.

Јуан-Ши-Кај изабран је за предједника Кинеске Републике. (Бечки Кор. Биро.)

СЛИЈЕДИ ДОДАТАК

Стјечај

Краљ. Министарство Просвјете и Црквених Послова расписује стјечај на дванаест стипендијалних мјеста за продужење наука на филозофском факултету и то:

три мјеста за њемачки језик с књижевношћу као главни предмет, а споредни по избору кандидата. Мјесто студија: Лајпциг, Јена, Хајлберг;

два мјеста за географију као главни предмет а природне науке као споредни, мјесто студија: Биоград;

два мјеста за класичну филологију као главни предмет, а српски језик као споредни, мјесто студија по вољи: Биоград или Загреб;

једно мјесто за француски језик као главни предмет, а латински с историјом старог вијека као споредни. Мјесто студија: Дижон;

четири мјеста за педагошку групу као главни предмет, а споредно по избору кандидата. На ова мјеста могу компетовати матуранти гимназија, учитељских и богословских школа, а и они учитељи, који су успјешно радили у основној школи, а који имају матуру учитељских, или учит богословских школа, али не смију бити старији од 25 година. Мјесто студије по вољи: Биоград или Петроград.

Годишња стипендија износи за Лајпциг, Јену, Хајлберг и Дижон 1440 (једну хиљаду четири стотине и четрдесет) перпера, а за сва остала 1200 (једну хиљаду и двеста) перпера.

Школарина и испитне таксе плаћаће се кандидатима посебно.

Кандидати својим молбама које ће упутити Просвјетном Савјету, треба да приложе: школска свједочанства, крштеницу, лекарско увјерење и увјерење о имовинском стању.

Рок пријаве је до 30. септембра т. г. Молбе, које стигну послје тога рока, неће се моћи уважити.

Број 42. Из канцеларије Просвјетног Савјета, 2. септембра 1913, Цетиње. 3,3

Објава

Комисија за преглед и уређење рачуна реквизиције добија свакодневно велики број молба, којима појединци моле, или — да им се плати неки, путем реквизиције одузети предмет, или — да им се уврсти као реквизициони дуг неко њихово дужење, које им капетански (општински) суд није хтио уврстити. Има их, шта више, који и из удаљених крајева долазе овдје у нади, да ће својим присуством издјелити или убрзати ријешење своје молбе.

Да се и први и други не би излагали излишним трошковима комисија сматра за дужност, да заинтересовани даде на знање;

да се ником неће плаћати реквизициона задужења прије, него се рачуни реквизиције свију капетанија среде. Сређење ових рачуна скоро је при крају, те ће општа исплата убрзо отиочети;

да се они домаћини, којима какав, реквизициом одузети предмет није из буд каквих разлога уврштен у реквизиционим књигама, имају најприје обратити за то надлежном (капетанском односно општинском) суду, па тек у случају, кад им суд не би њихово тражење испунио, да се обрате комисији писмом, у којему ће своје тражење образложити. Комисија ће њихове молбе одмах узети у поступак.

Препоручује се свима да добро чувају издате им признанице на одузету им реквизицију и да их ни комисији не упућују, јер је довољно означити број признанице.

Број 121. Комисија за преглед и уређење рачуна реквизиције, 18. септембра 1913. г., Цетиње. 2—3

Позив

Овијем се позива Јелена, супруга Шћепана С. Вујовића с Орије Луке, а кћер Милоша Ковачевића из Смедерева, у Кр. Србији, која је незнано отумарала у иностранство 19. јануара 1912. год. да се до 1. јануара 1914. год. поврати своје супругу Шћепану и са истим настави заједнички брачни живот. Неповрати ли се Јелена у одређеном року, то ће Консисторија и у њеном одсуству изрећи коначну пресуду, по њиховом бракоразводном спору.

Број 1042. А. 1909—8. Из Консисторије Цетињске, 3. септембра 1913. год. Цетиње. 3,3

Оглас

Мило Марков Челебић са Цетиња, пошто је пут се јавио својој породици из Чикага (Сј. Америка) назад три године, а од тада никако се није јављао.

Моли се свако, ко би о поменутом што знавао, да извјести ово Кр. Министарство.

Бр. 1834. Из канцеларије Кр. Министарства Иностранних Дјела, 6. септембра 1913., на Цетињу. 2,3

Објава

На основу ријешења Г. Министра Финансија и Грађевина од 25. о. мј., број 9141., одржаће се на дан 6. октобра т. г. јавна лицитација за прегон потребне количине соли од Ријеке до Његуша, у канцеларији Монополског Одсека Пореско-Царинске Управе од 9—11 сати прије подне и уступити понудиоцу најниже цијене, ако ова буде за државу повољна.

Потребни услови могу се видјети у канцеларији потписане управе сваког радног дана за вријеме канцеларијских часова.

Лицитанти су дужни до 5. октобра т. г. закључно, положити код ове управе кауцију у готову перп. 2500, а у непокретности 5000. Страни држављани дужни су кауцију положити у готовом новцу.

Кауција у непокретности мора бити Судом потврђена и процијењена, а да иста није никаквим дугом оптерећена. Ко ове услове на вријеме не испуни, лицитација не може присуствовати.

к' Број 9141. Из Пореско-Царинске Управе Краљ. Министарства Финансија и Грађевина, 26. септембра 1913. г. Цетиње. 1,2

Оглас

Симо Ристов Цодић из Колашина, јавио се посљедњи пут својој породици у августу 1907. из Великог Трнова — Царева Ливада, Бугарска. Моли се свако ко би знао гдје се поменути налази, да јави Кр. Министарству Иностранних Дјела.

Број 2049. Из канцеларије Кр. Министарства Иностранних Дјела, 26. септембра 1913., Цетиње. 1,2

Објава

Дана 6. октобра тек. год. у 10 сати прије подне, одржаће се лицитација у канцеларији потписатог суда за набавку 150 (сто педесет) кубних метара дрва.

Ко жели лицитирати, нека се реченог дана јави у канцеларији Обласног Суда у заказаном времену.

Продаја ће се уступити понудиоцу најповољнијих услова.

Ближа обавијештења могу се добити у канцеларији истог суда сваког дана за вријеме канцелариског рада.

Број 256. VII—1913—18. Шавник, 10. септембра 1913 год. — Краљ. Обласни Суд, — за предсједника — судија, М. Топаловић. 2,2

Оглас

Гаврило Милош Микетић из Краља није се од назад три године, кад је учио гимназију у Биограду, јављао својим родитељима.

Моли се свако ко би знао гдје се поменути налази или што је било с њим, да то јави Кр. Министарству Иностранних Дјела.

Бр. 2060. Из канцеларије Кр. Министарства Иностранних Дјела, 26. септембра 1913., Цетиње. 1,3

Приватни огласи

Стјечај

На основу ријешења општинског одбора од 14. септембра ове године општина вароши Цетиња расписује стјечај за попуњавање шљедећих мјеста:

1) *шест њандура* са годишњом платом од 1080 перп. а осим тога добијају општинску униформу;

2) *два служитеља* један за пазар, а други за канцеларију са годишњом платом од 960 перп.;

3) *једн улличних чистача* са годишњом платом од 960 перп.;

Услови су за пандуре:

1) да нијесу млађи од 21 ни старији од 45 година;

2) да су свршили основну школу;

3) да су прошли одређено вријеме кроз Војни стан.

Услови за служитеље су: за оног који ће на пазару бити да није млађи од 21 ни старији од 45 година и да је писмен;

2) за оног при канцеларији да није млађи од 16 година и да је свршио основну школу.

На сва ова мјеста могу рефлектирати само црногорски држављани. Молбе са прописном таксом морају се предати општинској управи до 28. ов. м. закључно. Уз молбу мора се поднијети увјерење: 1) о годинема живота; 2) о свршеној основној школи; 3) о одслуженом року у војсци.

Сви кандидати за ова мјеста морају се јавити у општинску управу дана 29. о. м. у 5 сати послје подне.

Број 1845. В—1913—459. Из канцеларије управе општине вароши Цетиња, 14. септембра 1913. године. Р. 110, бр. 395. 2,2

Барско Друштво

АКЦИОНАРСКО АНОНИМНО ДРУШТВО
КАПИТАЛ 4.000.000 ПОТП. УЛОЖ.

Позивају се господа акционари, да изволе присуствовати Редовној Главној Скупштини другог сазива, која ће се одржати у Риму на дан 17. октобра (по ст. кал.) 30. октобра (по нов. кал.) 1913 год. у 3 часа послје подне код Друштвеног Сједишта, via della Mercede, бр. 9., са следећим дневним редом:

- 1) Подношење биланса године 1912;
- 2) Извјештај Управног Одбора и рачуноиспитача и односна рјешења;
- 3) Бирање чланова Управног Одбора;
- 4) Бирање рачуноиспитача за годину 1913 и одређивање њихове награде;
- 5) Разна саопштења Управног Одбора и евентуална рјешења.

Акционари, који желе учествовати на сједници, морају прије дана одређеног за састанак Скупштине, положити своје акције код Талијанске Банке (Banca d'Italia) са сједиштем у Риму.

На основу члана 13. Друштвеног штатута, Скупштина ће бити пуноважно образована да рјешава у другом сазиву, на био заступљен ма који износ капитала.

Р. 150, бр. 398. 1,1 **УПРАВНИ ОДБОР**

НИКШИЋСКО ТРГОВАЧКО АКЦ. ДРУШТВО У НИКШИЋУ

Одржаће 13. октобра 1913 у 8 сати прије подне у својим просторијама

VI. Редовну Главну Скупштину

са следећим дневним редом:

- 1) Избор перовође, два акционара за овјеру записника, и три акционара за бројење гласова.
- 2) Извјештај Управног Одбора за рад и рачуне у 1912 год.
- 3) Извјештај Надзорног Одбора.
- 4) Давање разрешнице Управном и Надзорном Одбору за рад и рачуне у 1912 г.
- 5) Избор Управног Одбора.
- 6) Избор Надзорног Одбора.
- 7) Евентуални предлози према чл. 47. Друштвених правила.

П. п. бр. 415, 1,1 **УПРАВА.**

УПРАВА НАРОДНЕ ШТЕДИОНИЦЕ НА ЦЕТИЊУ

овим позива своје мјеничне дужнике, да што прије похитају са уређењем мјеница, не чекајући, док истекне рок мораторијуму.

Напомињемо, да ће Народна Штедионица кад наступе редовне прилике, бити на руку ономе, ко је уредио своју мјеницу прије истека мораторијума. У противном сваком ће теже панути уређење мјенице.

Истовремено молимо удioniчаре (акционаре), који су заостали са уплатама, да уреду своје удјеле (акције). Ко, пак, по истеку мораторијума не буде уплатио удјеле, биће искључен. Р. 77, бр. 321, 5,10

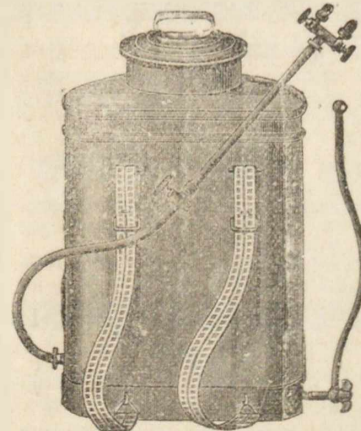
Хотел „ЕВРОПА“ Потписати имају част доставити поштовањем господи путницима, како из унутрашњости, тако са стране, да смо у овој вароши отворили *јрви модерни хотел*, са чистим собама, добром кухињом, брзом и тачном послугом, цијеном умјереном; како ће нас гости више посејивати, те се господо препоручујемо.

Пећ, 20. августа 1913. С поштовањем: П. п. бр. 390, 2,3 **ИНОЧИЋИ И БАРЗУТ**

Механичка и гвожђарска радионица

ПЕТАР ДРЕЦУН — ЦЕТИЊЕ

ПОСТОЈИ И У БУДУЋЕ ПОД ИСТОМ ФИРМОМ

Иста ће вршити све послове, које је и до сад вршила.

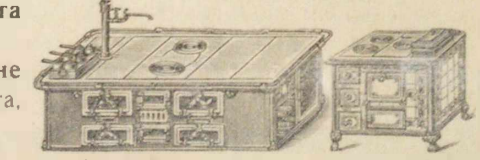
Набавља најбоље врсте прскалица (пумпа) „Wermoler“, а тако и остале за кропљене лоза и чини поправке старих.

Набавља све врсте шиваћих машина, врши поправке свих старих машина и продаје поједине дјелове истих.

Набавља цијеви и остали прибор за водоводе. Набавља све врсте калаисаних жица — мрежа за ограде и друге потребе.

Предузима покривање кућа са најбољим ЕТЕРНИТОМ, који је париска анализа нашла као најбољи, што свједочи, да је са истим покривен Дом Краљ. Владе.

Израђује громобране по најмодернијем начину. П. п. бр. 264, 4,10

ОБЈАВА

Стеван Марков Вукчевић доставио је 20. августа 1913. Општинском Суду, да је 18. истог мј. нашао на своме имању при Љубовићу нечијег плавог вола.

Овим се у смислу чл. 84. оп. им. законика тражи власник, да се пријави потписатом суду с потребним документима.

Бр. 221. Из канцеларије Општ. Суда, 20. септембра 1913., у Подгорици Р. 57, бр. 399. 1,2

ОГЛАС

Пошто се удјели V. коли до краја ове године *јотивно улаћују*, то према чл. 60. штедионичних правила може сваки удioniчар добити новац натраг по свршетку 1914 г., односно послје одржате скупштине за дотичну годину, ако откаже своје удјеле најдаље до 1. новембра ове године.

Новац за цијелу 1914 г., лежаће му као на улог. **УПРАВА** Р. 58, бр. 336, 4,5 **Народне Штедионице.**

Књижара и папирница ГУНДО И ЗАГОРА — у Подгорици

извјештава управе народних основних школа, да има на стоваришту све ђачке уџбенике домаћег и страног издања, као и сва школска учила, протоколе и друге потребе.

Опширан извјештај и цијеновник шаље свакоме бесплатно. Р. 40, бр. 378, 2,3

СТЈЕЧАЈ

На основу данашњег ријешења одбора за Цетињску и Доњокрајску црквено-школску општину, расписује се стјечај на мјесто једног црквеног певача при Влашкој цркви и цркви на гробљу.

Плата перпера 600 годишње. Ближа обавијештења о условима даје потписати. Рок пријаве до 10. идућег октобра. Цетиње, 24. септембра 1913. год.

Предсједник Доњокрајског одбора Р. 55, бр. 410, 1,1 **поп С. Мартиновић.**

ОГЛАС

Моли се сваки онај, који дугује покојном Милети П. Стојановићу, свјештенику *иштерском*, да дуг исплати у најкраће вријеме, његовим родитељима и брату Милутину П. Стојановићу, коњичком поручнику у најкраћем року, а тако, ако има когод, да му је покојник дуговао, а зато има чистих доказа нека се јави потписатом.

Ова фамилија покојника чини зато, да би се са свима дужницима лијепо путем измирили. У противном према рачунима и признаницама, које је покојник оставио, то ће се вршити судским путем.

Бурковићи, 23. септембра 1913 год. **МИЛУТИН П. СТОЈАНОВИЋ,** Р. 89, бр. 404, 1,1 **коњички поручник**

ПОД КИРИЈУ једна соба са намјештајем, балконом и електричним осветљењем, за три, два или једнога самца у „Катунској“ улици број 49 — и у улици „Новице Церовића“ пут Владиног Дома по плану ограђена кућа, са три собе на горњем и једном великом салом на доњем спрату. Доњи и горњи спрат афитаго би се засебно.

За цијену обратити се потписатом. Цетиње. Р. 61, бр. 389, 2,3 **Божо Банашевић**

НАША ЗАХВАЛНОСТ

У очајној борби 5. јула текуће године, при преносу ранених војника, у вече преко ријеке Брегалнице носио је Перо Ј. Кустудија рођака тешко раненог Илију Ј. Кустудију, али валови мутне Брегалнице оборше их. На њихов поклич из валона Брегалнице, и ако је било војника с обје стране Брегалнице, не мога им поћи за руком да својој браћи помогну. — У томе одсуду наме тренутку ту се деси храбри поручик г. Саво Челебић, из села Штитара (Љешанске нахије), који не презајући од непријатељских зрна, која у ријеку падају а и од валова мутне Брегалнице, него ускочи у ријеку и ухвати Пера за руку, али јаки валови мутне Брегалнице, обалише поручика Саву и Пера. Војници, који се бјеху десили на обали Брегалнице, видећи да се Саво са Пером дави, ускочише у воду и оба извучоше на лијевој обали ријеке. Пожртвовање, које учини тога дана поручик Саво према нашем сину и брату, натјера нас да путем јавности изјавимо вјечиту благодарност поручику Саву Челебићу. Живјели такви храбри, црногорски официри, који на сваком мјесту показаше се достојни својих свјетих позива!

Мајстори (Његуши), 16. септембра 1913. За навијек захвални: брат Радоје П. Кустудија, Иво Ј. Кустудија, Лука Ј. Кустудија Р. 192, бр. 400, 1,1

